

Geen sprake van sociale dumping

Het vrije verkeer van werknemers is een onderwerp van scherpe verdeeldheid binnen de Europese Unie (EU) geworden. In de gepolariseerde discussie gaat het om de grenzen open óf dicht. Een deel van de Europese bevolking en politici wil buitenlandse werknemers uit met name Midden- en Oost-Europa tegenhouden. Een ander deel ziet vooral kansen voor buitenlandse arbeid.

Het vrije verkeer van werknemers en diensten vormt de basis voor een gemeenschappelijke markt. Arbeidsmobiliteit draagt bij aan een betere allocatie van arbeid en het helpt ook om economische schokken in de Economische Monetaire Unie (EMU) op te vangen (Van Beers et al., 2014). Door arbeidsmigratie hoeven asymmetrische schokken niet per se te leiden tot een hogere werkloosheid. Daarnaast kan de detachering van werknemers de versterking van andere aanpassingsmechanismen tot gevolg hebben (De Wispelaere en Pacolet, 2015). Vrij verkeer zorgt zo voor meer economische groei, werk en welvaart.

Maar de regels voor detachering van werknemers zijn tot stand gekomen in een kleinere EU met beperkte verschillen in welvaart. Met de toetreding van landen uit Midden- en Oost-Europa zijn die verschillen vergroot en zet arbeidsmigratie de arbeidsmarkten in de welvarende landen onder druk. De stelling dat iedere vorm van verschil in beloning een vorm van sociale dumping zou zijn, is echter niet houdbaar. De omstandigheden zijn immers verschillend: de tijdelijk werkenden vormen onderdeel van een andere arbeidsmarkt waar arbeidsrecht, belastingregime en koopkracht verschillend zijn. Convergence, mede als gevolg van toegenomen kapitaalintensiteit (Sinn, 2003), heeft de afgelopen jaren de welvaart in Midden- en Oost-Europa doen stijgen. Naarmate de interne markt succesvoller is, zullen arbeidsmigranten die werk vonden in de meer welvarende EU-lidstaten, terugkeren naar hun oorspronkelijke land.

De Europese Detacheringsrichtlijn zorgt ervoor dat een aantal basisrechten, zoals een minimumloon, van het tijdelijke werkland

MARIO VAN MIERLO
Secretaris Sociale Zaken
bij VNO-NCW en
MKB-Nederland

PAUL VAN KEMPEN
Secretaris Economische
Zaken bij VNO-NCW en
MKB-Nederland

van toepassing zijn als die beter zijn dan de rechten in het woonland. En ook voor arbeidsomstandigheden is er een uniform Europees regelgevend kader. De Nederlandse wet- en regelgeving gaat verder dan de Europese regels: ook voor de gedetacheerde werknemer moeten de cao-loonschalen worden toegepast volgens de Wet arbeidsvoorwaarden gedetacheerde werknemers in de Europese Unie (WagwEU) en de nieuwe Wet aanpak schijnconstructies handhaaft het mini-

imumloon steviger. Van sociale dumping is geen sprake.

De Europese Commissie en ook regeringsleiders als Macron reageren op de maatschappelijke verdeeldheid door de doelstelling van een goed functionerende EMU weliswaar te handhaven, maar tegelijkertijd concurrentieverschillen op de arbeidsmarkt uit te willen schakelen, zie bijvoorbeeld EC (2016). De gesignaleerde misstanden lijken echter eerder een gevolg van gebrekkige handhaving dan van gebrekkige regelgeving; inzet op betere handhaving is dan ook nodig. Een goed uitgangspunt zou een sluitend systeem van controle op afdrachten van socialezekerheidspremies in het woonland van gedetacheerden zijn.

Ook voor Nederlandse werknemers die tijdelijk over de grens werken, is deze controle op afdrachten van groot belang. Voor hen en hun werkgevers is het wenselijk dat zij zich verzekerd weten van hun Nederlandse arbeidsvoorwaarden en zekerheden. Aan een gat in de WW-opbouw of pensioenopbouw heeft niemand behoefte.

LITERATUUR

- Beers, N. van, M. Bijlsma en G. Zwart (2014) *Cross-country insurance mechanisms in currency unions: an empirical assessment*. CPB Background Document, 17 april 2014.
- De Wispelaere, F. en J. Pacolet (2015) *Posting of workers as stabilising mechanism*. Working Paper, KU Leuven.
- EC (2016) *Wijziging van Richtlijn 96/71/EG. Voorstel tot herziening van de Detacheringsrichtlijn*, COM (2016) 128. Brussel: Europese Commissie.
- Sinn, H.W. (2003) *The New Systems Competition*. Hoboken: Wiley.